

**Transpozice směrnice Evropského parlamentu a
Rady (EU) 2017/828 ze dne 17. května 2017,
kterou se mění směrnice 2007/36/ES, pokud jde
o podporu dlouhodobého zapojení akcionářů**

KONZULTAČNÍ MATERIÁL

**odbor Finanční trhy II, oddělení Platební služby a tržní infrastruktura
Ministerstva financí ČR**

odbor legislativní, oddělení civilního práva Ministerstva spravedlnosti ČR

**Upozornění: Závěry formulované v tomto konzultačním materiálu představují
dílní přístupy, které lze zaujmout; přijatý právní předpis nemusí tyto závěry
odrážet.**

OBSAH

KAPITOLA I. – OBLAST PŮSOBNOSTI	6
Nově znějící článek 1 odst. 2: Rozhodné právo	6
Nově znějící článek 1 odst. 1: Rozšíření oblasti působnosti	6
Nově vložený článek 2 písm. i) bod iii): Rozšíření okruhu osob, pro něž bude valná hromada schvalovat politiku odměňování.....	7
KAPITOLA II. – IDENTIFIKACE AKCIONÁŘŮ, PŘEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A USNADĚNÍ VÝKONU PRÁV AKCIONÁŘŮ	8
Nastavení evidence dematerializovaných cenných papírů	8
Nový článek 3a odstavec 1: Omezení možnosti identifikace akcionáře procentním podílem akcií.....	9
Nový článek 3a odstavec 3 pododstavec 2: Požadování informací po centrálním depozitáři	10
Nový článek 3a odstavec 3 pododstavec 3: Povinnost bezodkladně sdělit informace dalšímu zprostředkovateli	11
Nový článek 3a odstavec 4 pododstavec 3: Zpracování osobních údajů i pro jiné účely..	12
Nový článek 3c odstavec 2 pododstavec 2: Stanovení lhůty pro vyžádání potvrzení...14	
Nový článek 3d odstavec 3: Zákaz poplatků za služby podle této kapitoly	15
KAPITOLA III. – TRANSPARENTNOST INSTITUCIONÁLNÍCH INVESTORŮ, SPRÁVCŮ AKTIV A PORADCŮ PRO HLASOVÁNÍ	17
Nový článek 3g odstavec 2 druhá věta: Pravidlo uveřejňování politiky zapojení akcionářů	17
Článek 3h odstavec 3 druhá věta: Pravidlo uveřejňování investiční strategie.....	17
Nový článek 3i odstavec 2: Sdělování informací správci aktiv institucionálnímu investorovi	18
Nový článek 3i odstavec 3: Sdělování informací správci aktiv v případě, kdy správce aktiv nespravuje aktiva s možností vlastního uvážení ve vztahu k jednotlivým klientům...18	
KAPITOLA IV. – POLITIKA ODMĚŇOVÁNÍ.....	19
Nový článek 9a odstavec 3: Poradní funkce politiky odměňování..	19
Nový článek 9a odstavec 4 první pododstavec: Odchýlení se od politiky odměňování....	20
Nový článek 9b odstavec 3 třetí pododstavec: Zpracování osobních údajů členů orgánů společnosti i pro jiné účely	21
Nový článek 9b odstavec 4 druhý pododstavec: Zpráva o odměňování v případě malých a středních podniků	21

KAPITOLA V. – TRANSPARENTNOST A SCHVALOVÁNÍ TRANSAKČÍ SE SPŘÍZNĚNÝMI STRANAMI	23
Nový článek 9c odstavec 1 druhý a třetí pododstavec: Upravení definice významnosti pro účely schvalování valnou hromadou nebo správními či dozorčími orgány společnosti	23
Nový článek 9c odstavec 3 první pododstavec: Posouzení spravedlivosti a přiměřenosti transakce	28
Nový článek 9c odstavec 4 první a druhý pododstavec: Právo akcionářů hlasovat o významných transakcích se spřízněnými stranami	29
Nový článek 9c odstavec 4 poslední pododstavec: Účast akcionáře, který je spřízněnou stranou, na valné hromadě	29
Nový článek 9c odstavec 5 druhý pododstavec: Schvalování transakcí se spřízněnými stranami v rámci běžného obchodního styku	30
Nový článek 9c odstavec 6: Výjimky z požadavků na schvalování významných transakcí se spřízněnými stranami	31
Nový článek 9c odstavec 7: Zpráva o posouzení spravedlivosti a přiměřenosti transakce	32
Zkratky	34
Pojmy	34

Účel konzultačního materiálu

Cílem konzultačního materiálu je oslovení odborné i širší veřejnosti v souvislosti s otázkami vyplývajícími z povinnosti členských států transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/828 ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice 2007/36/ES, pokud jde o podporu dlouhodobého zapojení akcionářů (dále jen „směrnice“). Směrnice členským státům na řadě míst umožňuje v rámci určitých mantinelů přijmout odchýlnou úpravu, tedy využít tzv. diskreční oprávnění a zvolit variantu řešení, která bude nejvíce odpovídat národním podmínkám na finančním trhu.

1.1. Cíl směrnice

Směrnice novelizuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi (dále jen „původní směrnice“). Cílem je zajištění dlouhodobého působení akcionářů ve společnostech, jejichž akcie jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu. Tohoto cíle se směrnice snaží dosáhnout několika prostředky. Společnost bude mít podle směrnice právo znát svého akcionáře a skrze síť zprostředkovatelů (v ČR se jedná o obchodníky s cennými papíry, úvěrové instituce a centrálního deponitáře cenných papírů) se dozvědět, kdo je k rozhodnému dni jejím akcionářem. Zavádí se postupy, které mají vést k vyšší transparentnosti institucionálních investorů, jako jsou pojišťovny oprávněné poskytovat životní pojištění, zajišťovny oprávněné poskytovat životní pojištění, správce aktiv (v ČR obchodník s cennými papíry, který má mezi hlavními povolenými činnostmi obhospodařování majetku zákazníka, banka, má-li obhospodařování majetku zákazníka povoleno v licenci, a obhospodařovatel investičních fondů a zahraničních investičních fondů oprávněný přesáhnout rozhodný limit, resp. oprávněný obhospodařovat standardní fondy nebo srovnatelné zahraniční investiční fondy), a poradci pro hlasování. Dále se směrnice věnuje většímu zapojení akcionářů do politiky odměňování členů orgánu společnosti a zajištění transparentnosti a schvalování transakcí se spřízněnými stranami.

1.2. Členění a obsah směrnice

Novela mění úvodní články a rozšiřuje rozsah působnosti směrnice. Poté novela upravuje následující oblasti:

- Kapitola Ia se věnuje identifikaci akcionářů, předávání informací a usnadnění výkonu práv akcionářů.
- Kapitola Ib se zabývá zajištěním transparentnosti institucionálních investorů, správců aktiv a poradců pro hlasování.
- Nové články 9a a 9b se věnují politice odměňování a zprávě o odměňování a nový článek 9c se zaměřuje na vyšší transparentnost a schvalování transakcí se spřízněnými stranami.

1.3. Existující právní stav

Vzhledem ke skutečnosti, že současná česká právní úprava není v souladu se všemi požadavky, které klade směrnice, je požadováno, aby normy obsažené ve směrnici byly příslušným právním předpisem zahrnuty do českého právního řádu. Transpozice směrnice předpokládá novelu zákonů na finančním trhu, jako je zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPKT“), nelze ovšem vyloučit, že bude nutno novelizovat i jiné zákony, jako například

zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, zákon č. 340/2006, o činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění, zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, či zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění zákona č. 458/2012 Sb. (dále jen „ZOK“). Je přitom reálné, že na základě konzultace vyplyne potřeba novelizovat i jiné zákony.

1.4. Transpozice směrnice

Ministerstvo financí bude spolu s Ministerstvem spravedlnosti pracovat na přípravě legislativního návrhu, kterým budou transponována jednotlivá ustanovení směrnice. Směrnice nabyla účinnosti dnem 9. června 2017 a členské státy jsou povinny přijmout a zveřejnit předpisy nutné pro dosažení souladu se směrnicí do 10. června 2019.

K vyhodnocení odpovědí velice přispěje, pokud bude v konzultaci uvedeno, jakou pozici na finančním trhu zastáváte. Oceníme tedy i odpověď na první otázku.

1.1. Subjekt
Zvolte položku.
1.2. Pokud jste v předchozí otázce zvolili možnost jiné, prosím specifikujte:
Odpověď 1.2.

Při přípravě transpozičních právních předpisů využijí Ministerstvo financí a Ministerstvo spravedlnosti mj. závěry získané v rámci této konzultace. Dovolujeme si Vás tedy požádat o zaslání Vašich odpovědí na položené konzultační otázky a případných dalších připomínek či podnětů, a to na adresu platebni.sluzby@mfcz.cz, do dne **2. října 2017**.

Výsledky konzultace by měly být shrnuty a vyhodnoceny na začátku listopadu 2017.

Konzultační otázky

Následující text je rozdělen do několika tematických kapitol, v rámci kterých jsou položeny konkrétní otázky, k jejichž zodpovězení konzultační materiál vyzývá. Kapitoly jsou obsahově shodné s hlavními oblastmi, kterých se směrnice dotýká. V každé kapitole jsou zároveň řešeny diskrece, jež směrnice umožňuje.

Články v konzultačním materiálu jsou z důvodu přehlednosti číslovány vzhledem k úplnému znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi (tj. původní směrnice) ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/828 ze dne 17. května 2017 (tj. aktuálně směrnice).

KAPITOLA I. – OBLAST PŮSOBNOSTI

Nově znějící článek 1 odst. 2: Rozhodné právo

Nově znějící článek 1 odst. 2 směrnice stanoví, že k právní úpravě záležitostí upravených směrnicí je příslušný členský stát, v němž má společnost sídlo. Rozhodným právem se pak rozumí právo tohoto členského státu. Z uvedeného lze dovést, že transpozičními ustanoveními českého zákona se budou řídit všichni zprostředkovatelé (např. pro účely nově doplňované kapitoly Ia), kteří budou mít v úschově akcie společností se sídlem v ČR. V praxi tak dojde k tomu, že zprostředkovatel, který drží v úschově akcie společností se sídlem v pěti různých členských státech, bude muset aplikovat právo pěti různých členských států. Fakticky tak výklad zavádí hraniční určovatel v podobě sídla emitenta a to pro právní oblast upravenou směrnicí.

Jinou možnou cestou, jak naplnit požadavky nově vložené kapitoly Ia směrnice, je přistoupit k její transpozici jako k normě veřejného práva a povinnost podle kapitoly Ia stanovit pro zprostředkovatele, kteří podnikají na území ČR bez ohledu na to, v jakém členském státě má sídlo emitent, jehož akcie drží v úschově.

OTÁZKA KE KONZULTACI

Otázka 2.1. Je podle Vás nutné k normě vyjádřené v čl. 1 odst. 2 směrnice přistupovat jako ke kolizní normě s důsledky vyjádřenými výše? Jakou jinou interpretaci lze popřípadě čl. 1 odst. 2 směrnice přisoudit?

Odpověď 2.1.

Nově znějící článek 1 odst. 1: Rozšíření oblasti působnosti

Nově znějící článek 1 odst. 1 směrnice rozšiřuje vymezení působnosti směrnice, ovšem pouze o oblasti, kterým se nově směrnice bude věnovat, jako je politika odměňování nebo požadavky transparentnosti na některé subjekty. Směrnice ovšem nezakazuje státům, aby rozšířily působnost směrnice i na další subjekty na trhu, na které se tato směrnice nevztahuje. Tato otázka tedy souvisí s působností směrnice.

Jsou určitá specifika českého trhu, jako jsou například penzijní společnosti založené podle zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů, které by materiálně mohly být vnímány tak, že by pod pravidla daná směrnicí měly spadat.

PLATNÝ STAV

Při transpozici původní směrnice byla pravidla daná původní směrnicí ve většině případů vztažena ke všem obchodním společnostem. Pouze ve výjimečných případech byla zvolena transpozice do ZPKT vztahující se pouze na akciové společnosti, jejichž akcie jsou obchodovány na regulovaném trhu.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 2.2. Domníváte se, že by měla být působnost směrnice širší a dopadat i na další společnosti, než jen na společnosti s kótovanými akciemi?

Odpověď 2.2.

Ano

Ne

Otázka 2.3. Jaké jsou důvody pro zachování působnosti směrnice, případně pro její rozšíření?

Odpověď 2.3.

Otázka 2.4. Měla by se pravidla daná směrnicí vztahovat i na penzijní společnosti a jaké dopady by takové rozšíření mohlo mít?

Odpověď 2.4.

Otázka 2.5. Na koho jiného se domníváte, že by se pravidla daná směrnicí měla vztahovat?

Odpověď 2.5.

Nově vložený článek 2 písm. i) bod iii): Rozšíření okruhu osob, pro něž bude valná hromada schvalovat politiku odměňování

Nově vložený článek 2 písm. i) směrnice vymezuje pojem člena orgánu společnosti, který má hlavní význam pro nový článek 9a – politika odměňování. Členem orgánu společnosti jsou členové volených orgánů (člen správního, řídicího nebo dozorčího orgánu) a také generální ředitel (CEO) a jeho zástupce, pokud nejsou členy výše zmíněných orgánů. Členské státy mají možnost tuto definici rozšířit i na další osoby, které vykonávají podobné funkce jako osoby výše zmíněné.

OTÁZKA KE KONZULTACI

Otázka 2.6. Domníváte se, že by měly být přidány další osoby do definice členů orgánu společnosti?

Odpověď 2.6.

Ano, odůvodnění:

Ne, odůvodnění:

KAPITOLA II. – IDENTIFIKACE AKCIONÁŘŮ, PŘEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A USNADĚNÍ VÝKONU PRÁV AKCIONÁŘŮ

Nastavení evidence dematerializovaných cenných papírů

Předtím, než budou zmíněny jednotlivé diskrece v rámci této kapitoly, považujeme za důležité rozvinout diskuzi i ohledně toho, jak je nastaveno samotné držení cenných papírů a jejich evidence, neboť tato otázka zásadně souvisí s identifikací akcionářů.

PLATNÝ STAV

V platné právní úpravě je oblast držení dematerializovaných cenných papírů upravena především v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 460/2016 Sb. (dále jen „OZ“), v ustanoveních § 525 – 528, kde je vymezena definice zaknihovaného cenného papíru a pravidla vedení evidence zaknihovaných cenných papírů. Na imobilizované cenné papíry se přiměřeně použijí ustanovení o zaknihovaných cenných papírech podle ustanovení § 2414 OZ. Dále je evidence cenných papírů rozvedena v části osmé ZPKT. Ustanovení § 91 - 115 ZPKT stanoví, kdo je oprávněn vést centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů, samostatnou evidenci investičních nástrojů a kdo je oprávněn vést navazující evidence. Pro úpravu akcií obchodovaných na evropském regulovaném trhu je relevantní úprava centrální evidence zaknihovaných cenných papírů a evidence navazující na centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů.

Vymezení majetkových účtů je dáno v ustanoveních § 527 a 528 OZ, kdy na účtu vlastníka jsou evidovány zaknihované cenné papíry pro toho, pro koho je účet zřízen. Účet zákazníka je ve smyslu směrnice účtem zprostředkovatele, na kterém vede zaknihované cenné papíry pro své zákazníky.

Současná právní úprava účtů, na kterých jsou vedeny zaknihované cenné papíry, je v ČR **dvoustupňová**. Osoba, která vede centrální evidenci cenných papírů (tedy centrální depozitář cenných papírů nebo zahraniční centrální depozitář cenných papírů), vede tuto evidenci na účtech vlastníků nebo na účtech zákazníků (§ 94 odst. 2 ZPKT). Osoba, která vede evidenci navazující na centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů, vede tuto evidenci na účtech vlastníků (§ 94 odst. 3 ZPKT). Tato dvojestupňovost nemusí vždy reflektovat skutečný stav, kdy účet vlastníka může být i účtem zprostředkovatele, který vede účet zaknihovaných cenných papírů pro své zákazníky.

Je tedy otázkou, zda by s potřebou zjistit akcionáře nemělo dojít i k úpravě systému držení cenných papírů tak, aby více odpovídal reálnému stavu a reflektoval více stupňů držení cenných papírů. Úprava držení by si vyžádala zásah do OZ, ZOK i ZPKT. Je také na zvážení, zda by neměl být zvolen progresivnější přístup v případě držení cenných papírů, a česká úprava držení cenných papírů by se neměla inspirovat např. Úmluvou UNIDROIT o hmotněprávních ustanoveních týkajících se nepřímého držení cenných papírů z 9. října 2009 uzavřenou v Ženevě nebo úpravou držení cenných papírů, jaká je zavedena ve Švýcarsku (Bucheffectengesetz, Loi fédérale sur les titres intermédiés). Švýcarský koncept je založen na uložení „podkladových cenných papírů“ (listinné akcie, zaknihované akcie ve formě zápisu) v nejvyšším stupni evidence (standardně u centrálního depozitáře) a následné evidenci odvozených práv k cenným papírům na nižších stupních evidence. Při převodu vlastnictví tak dochází k převodu těchto odvozených práv.

Zavedení vícestupňové evidence by představovalo výrazný zásah do stávající právní úpravy mimo jiné i z praktických důvodů, jako je například výkon akcionářských práv (účast na valné hromadě,

hlasování či výplata dividend), nebo vzhledem k nakládání s akciemi (např. zřízení zástavního práva). Případné zavedení víceúrovňové evidence by teoreticky mohlo ztížit plnění některých povinností centrálního depozitáře vůči emitentovi akcií. Například při tvorbě výpisu z evidence emise by se centrální depozitář musel spoléhat na součinnost všech zprostředkovatelů v řetězci zprostředkovatelů, s čímž však směrnice výslovně počítá.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 3.1. Měla by se v českém právním řádu zavést víceúrovňová evidence cenných papírů?
Odpověď 3.1. ☐ Ano, odůvodnění: ☐ Ne, odůvodnění:
Otázka 3.2. Je vhodné v návaznosti na úpravu stupňů evidence zavést koncept tzv. intermediated securities známý např. ve švýcarském právu?
Odpověď 3.2. ☐ Ano, odůvodnění: ☐ Ne, odůvodnění:
Otázka 3.3. Jste-li pro zachování dvouúrovňové evidence, domníváte se, že bude naplněn smysl směrnice ohledně požadavku identifikovat akcionáře?
Odpověď 3.3.
Otázka 3.4. Preferujete-li zavedení víceúrovňové evidence, domníváte se, že mohou vzniknout praktické problémy při výkonu akcionářských práv (účast na valné hromadě, hlasování, výplata dividend) či při nakládání s akciemi (např. zástavní právo)? Jak byste navrhovali tyto problémy řešit?
Odpověď 3.4.
Otázka 3.5. Máte jiné komentáře k současné či možné budoucí úpravě držení a evidence cenných papírů?
Odpověď 3.5.

Nový článek 3a odstavec 1: Omezení možnosti identifikace akcionáře procentním podílem akcií

„Členské státy mohou stanovit, že společnosti se sídlem na jejich území mohou identifikaci vyžadovat pouze ve vztahu k akcionářům, kteří drží více než určitý procentní podíl akcií nebo hlasovacích práv. Tento procentní podíl nesmí překročit 0,5 %.“

Směrnice stanoví v novém čl. 3a odst. 1 možnost členských států omezit právo společností se sídlem na jejich území vyžadovat identifikaci akcionářů, a to tak, že společnost může vyžádat identifikaci akcionáře, který drží alespoň minimální určený podíl na akciích společnosti. Horní limit, který směrnice stanoví, je 0,5 % podílu na základním kapitálu nebo na hlasovacích právech.

PLATNÝ STAV

Poskytování informací o vlastnících zaknihovaných cenných papírů současný zákon zná, a to ve třech podobách.

Ustanovení § 94a odst. 2 ZPKT již dnes umožňuje emitentovi získat od centrálního depozitáře výpis z emise akcií v případě vydání nebo zrušení emise, nebo na jeho žádost. Zákon předpokládá, že centrální depozitář na základě této žádosti vyzve všechny své účastníky, kteří vedou účty zákazníků, aby mu poskytli údaje o vlastních akcích, jejichž akcie jsou na účtu zákazníků evidovány. Zkompletovaný výpis z emise poté předá centrální depozitář emitentovi.

Ustanovení § 94a odst. 3 ZPKT upravuje povinnost centrálního depozitáře nebo zahraničního centrálního depozitáře poskytnout České národní bance na její žádost výpis z evidence emise akcií banky. Stejně jako v předchozím případě jsou zprostředkovatelé povinni poskytnout informace o tom, pro koho akcie spravují. Dalším případem, kdy ZPKT předpokládá poskytování údajů vedených v evidenci investičních nástrojů, je poskytnutí údajů pro oprávněné orgány či entity podle ustanovení § 115 ZPKT. Na základě dotazu na výpis z evidence zaknihovaných cenných papírů se depozitář, který vede centrální evidenci, dotáže osob, které vedou navazující evidenci na centrální evidenci cenných papírů, a ti mu poskytnou informace podle ustanovení § 99a odst. 2 ZPKT (dané ustanovení je dále rozvinuto v ustanovení § 94 odst. 1 ZPKT). Poskytování informací o akcionářích současná právní úprava tedy již zná.

Členské státy mají možnost stanovit minimální podíl na hlasovacích právech nebo na základním kapitálu, který je rozhodný, zda bude akcionář identifikován. Současná právní úprava v ustanovení § 94a nebo 115 ZPKT minimální podíl nezná; využití diskrece by tak znamenalo snížení rozsahu identifikace akcionářů oproti současnému stavu.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 3.6. Měla by Česká republika využít diskreci a zavést limit pro zjišťování akcionářů?

Odpověď 3.6.

Ano

Ne

Otázka 3.7. Je-li odpověď na předchozí otázku „ano“, v jaké výši by měl být stanoven limit (nejvýše 0,5% podíl akcií nebo hlasovacích práv) pro identifikaci akcionářů?

Odpověď 3.7.

Otázka 3.8. V čem spatřujete pozitiva a v čem negativa využití této diskrece?

Odpověď 3.8.

Nový článek 3a odstavec 3 pododstavec 2: Požadování informací po centrálním depozitáři

„Členské státy mohou společně umožnit, aby požádaly centrálního depozitáře cenných papírů nebo jiného zprostředkovatele nebo poskytovatele služby, aby shromažďoval informace o totožnosti akcionářů, a to i od zprostředkovatelů v řetězci zprostředkovatelů, a předával tyto informace společnosti.“

Čl. 3a odst. 3 pododstavec 2 směrnice umožňuje členským státům, aby umožnily společnosti požádat centrálního depozitáře, jiného zprostředkovatele nebo poskytovatele služby, aby pro ně shromáždil informace o akcionářích a takto agregované informace předal společnosti. Využití této diskrece by umožnilo předat společností data o jednotlivých společnících, která byla centrálně shromážděna.

PLATNÝ STAV

Současná podoba poskytování informací z evidence cenných papírů se zapojením centrálního depozitáře počítá, a je to právě centrální depozitář, který informace z evidence zaknihovaných cenných papírů pro tazatele zjišťuje u svých účastníků. Podle ustanovení § 94a odst. 2 ZPKT poskytuje centrální depozitář nebo zahraniční centrální depozitář informace emitentovi. Na základě ustanovení § 94a odst. 5 ZPKT mají osoby vedoucí navazující evidenci povinnost sdělit centrálnímu depozitáři údaje o majiteli účtu vlastníka a další údaje, které stanoví depozitář.

V případě poskytování informací z evidence zaknihovaných cenných papírů podle ustanovení § 115 ZPKT je to právě centrální depozitář, který informace zjišťuje od svých účastníků a tyto informace poskytuje tazateli.

Je však třeba uvést, že samotné využití diskrece neznamená, že emitent musí postupovat stejným způsobem, jako stanoví § 94a ZPKT. Emitent se může obrátit zřejmě na jakéhokoliv zprostředkovatele.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 3.9. Měla by Česká republika využít tuto diskreci a umožnit agregaci dat u centrálního depozitáře nebo u jiného zprostředkovatele?

Odpověď 3.9.

Ano

Ne

Otázka 3.10. V čem spatřujete pozitiva a v čem negativa využití, případně nevyužití, této diskrece?

Odpověď 3.10.

Otázka 3.11. Je podle Vašeho názoru emitent limitován, co se týče výběru zprostředkovatele, který rozešle žádost emitenta o identifikaci akcionářů nebo bude emitentovi informace o akcionářích shromažďovat?

Odpověď 3.11.

Otázka 3.12. Měl by zákon určitým způsobem řešit vyrovnání nákladů mezi zprostředkovatelem, který shromažďuje informace o akcionářích, a ostatními zprostředkovateli?

Odpověď 3.12.

Otázka 3.13. Máte jiné návrhy, jak konkrétně upravit systém předávání informací o akcionářích od zprostředkovatelů k emitentovi?

Odpověď 3.13.

Nový článek 3a odstavec 3 pododstavec 3: Povinnost bezodkladně sdělit informace dalšímu zprostředkovateli

„Členské státy mohou navíc stanovit, že zprostředkovatel na žádost společnosti nebo třetí strany určené společností bezodkladně sdělí společnosti údaje o dalším zprostředkovateli v řetězci zprostředkovatelů.“

Nový článek 3a odstavec 3 pododstavec 3 umožňuje členským státům zavést povinnost pro zprostředkovatele na žádost společnosti bezodkladně sdělit společnosti údaje o dalším zprostředkovateli v řetězci zprostředkovatelů. Není zcela zřejmé, co by mělo být přidanou hodnotou pro emitenta, pokud by zjistil údaje o zprostředkovatelích v řetězci držení. Emitent totiž pro zjištění totožnosti akcionářů zřejmě nepotřebuje znát strukturu držení.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 3.14. Měla by Česká republika využít tuto diskreci?

Odpověď 3.14.

Ano

Ne

Otázka 3.15. V čem spatřujete pozitiva a v čem negativa využití, případně nevyužití, této diskrece?

Odpověď 3.15.

Nový článek 3a odstavec 4 pododstavec 3: Zpracování osobních údajů i pro jiné účely

„Členské státy mohou právním předpisem stanovit zpracování osobních údajů akcionářů i pro jiné účely.“

Nový článek 3a odstavec 4 pododstavec 3 dává diskreci členským státům rozšířit zákonnou licenci pro zpracování osobních údajů i pro jiné účely, než zajišťuje tato směrnice. Ochrana fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů je základním právem. Ustanovení čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 16 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie přiznávají každému právo na ochranu osobních údajů, které se jej týkají. Shora citovaný článek 3a odst. 4 směrnice tak navazuje na tato ustanovení, ze kterých plyne, že osobní údaje je možné zpracovávat jenom na základě souhlasu nebo zákonného zmocnění. Z textace článku 3a odst. 4 směrnice je rovněž možné dovodit, že za tímto ustanovením nestojí ambice upravit zpracování osobních údajů akcionářů společnostmi vyčerpávajícím způsobem. Jinak řečeno, vnitrostátní právní předpisy upravující zpracování osobních údajů pro jiné účely nežli umožnění identifikace akcionářů s cílem usnadnění komunikace a výkonu práv a zapojení akcionářů ve společnosti nejsou článkem 3a odst. 4 směrnice nijak dotčeny.

PLATNÝ STAV

V současné době oblast ochrany osobních údajů obecně reguluje zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Do budoucna se počítá s tím, že tento zákon bude částečně nahrazen nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů, tzv. GDPR). Nicméně obecně lze říci, že části relevantní z pohledu shora citovaného článku směrnice se s použitelností nařízení nikterak zásadně měnit nebudou. Dílčí úprava je rovněž obsažena v zákoně o obchodních korporacích (viz např. § 264 a n. ZOK).

Podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), představuje osobní údaj takový typ

informace, která se týká přímo či nepřímo určené nebo určitelné fyzické osoby. Jinak řečeno, pakliže je osoba disponující nějakou skutečností schopna tuto přiřadit ke konkrétnímu člověku, půjde v praxi o osobní údaj. V intencích ustanovení § 4 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů se subjekt považuje za určený nebo určitelný taktéž, je-li identifikován na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků specifických pro jeho ekonomickou identitu.

Zpracováním osobních údajů se ve smyslu § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů rozumí jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji. Zpracováním osobních údajů se tak rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace. Jakékoliv zpracování osobních údajů by mělo být prováděno zákonným a spravedlivým způsobem. Pro jednotlivce by mělo být transparentní, že osobní údaje, které se jich týkají, jsou shromažďovány, používány, konzultovány nebo jinak zpracovávány, jakož i v jakém rozsahu tyto osobní údaje jsou či budou zpracovány. Aby bylo zpracování zákonné, měly by být osobní údaje zpracovávány na základě souhlasu subjektu údajů nebo s ohledem na nějaký jiný legitimní základ stanovený právními předpisy (viz § 5 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů).

Nový článek 3a směrnice obecně upravuje právo společností zpracovávat osobní údaje svých akcionářů; toto zpracování je nicméně v souladu s čl. 3a odst. 4 směrnice omezeno na cíl umožnit společnosti identifikovat stávající akcionáře, aby s nimi mohla komunikovat přímo a podstatně se tak usnadnil výkon práv akcionářů a zapojení akcionářů ve společnosti. Jak již bylo zmíněno výše, obsahem čl. 3a odst. 4 směrnice je rovněž zmocnění pro členské státy stanovit ve svém právním řádu i jiné účely, pro které mohou společnosti zpracovávat osobní údaje svých akcionářů. Toto ustanovení tak vychází z postulátu, že právo na ochranu osobních údajů není právem absolutním; musí být posuzováno v souvislosti se svou funkcí ve společnosti a v souladu se zásadou proporcionality musí být v rovnováze s dalšími základními právy. Bod 6 preambule směrnice v této souvislosti uvádí např. umožnění vzájemné spolupráce mezi akcionáři. Zůstává nicméně otázkou, zda je stanovení tohoto účelu zpracování osobních údajů z hlediska praxe potřebné či zdali zde neexistují jiné účely zpracování osobních údajů, jejichž zakotvení je v zákoně nejenom žádoucí z hlediska praktického, nýbrž i udržitelné z hlediska principu proporcionality.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 3.16. Měly by být v zákoně vymezeny další účely pro zpracování osobních údajů akcionářů obchodními společnostmi (kromě těch, které jsou již v českém právním řádu upraveny)?

Odpověď 3.16.

Ano

Ne

Otázka 3.17. Pokud ano, o jaké účely by se mělo jednat a v čem spatřujete potřebnost jejich zakotvení?

Odpověď 3.17.

Nový článek 3c odstavec 2 pododstavec 2: Stanovení lhůty pro vyžádání potvrzení

„Členské státy zajistí, aby akcionář nebo jím určená třetí strana mohli po skončení valné hromady alespoň na požádání získat potvrzení, že jejich hlasy byly společností řádně zaznamenány a započítány, pokud již nemají tuto informaci k dispozici. Členské státy mohou stanovit lhůtu pro podání žádosti o toto potvrzení. Tato lhůta nesmí být delší než tři měsíce ode dne hlasování.“

Členským státům je ponecháno na uvážení, zda bude stanovena lhůta pro podání žádosti akcionáře nebo jím určené třetí strany o potvrzení o zaznamenání a započítání hlasů na valné hromadě.

PLATNÝ STAV

Současná právní úprava v ustanovení § 120b odst. 2 ZPKT (transpozice původní směrnice o právech akcionářů, čl. 14) stanovuje povinnost emitenta, jehož akcie jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu, uveřejnit do 15 dnů ode dne konání valné hromady údaje o počtu platných hlasů odevzdaných při hlasování o každém návrhu, počtu akcií a cenných papírech představujících podíl na emitentovi, s nimiž jsou spojeny tyto hlasy a podíl, který představují na emitentovi. Dále uveřejní celkový počet platných hlasů odevzdaných pro návrh, proti návrhu a počty hlasů, kdy se hlasující zdrželi hlasování. Nikde ovšem není možno ověřit, zda byl konkrétní hlas zahrnut do celkového počtu hlasů.

ZOK v ustanoveních § 418 – 420 řeší možnost rozhodování per rollam a ustanovení § 420 ZOK řeší právě oznámení výsledku. Výsledek rozhodování per rollam musí být vždy oznámen akcionářům a sepsán v oznámení výsledku. Oznámení výsledku musí učinit osoba oprávněná ke svolání valné hromady, tzn. představenstvo nebo jeho člen (§ 402 odst. 2 ZOK), resp. statutární ředitel (§ 456 odst. 1 ve spojení s § 402 odst. 2 ZOK), dozorčí rada či její člen (§ 404 ZOK), resp. správní rada (§ 456 odst. 2 ve spojení s § 404 ZOK) anebo kvalifikovaný akcionář (§ 368 ZOK)¹. Při rozhodování per rollam oznámení podle § 420 ZOK nahrazuje zápis z jednání valné hromady a lze proto dovodit, že se analogicky uplatní právo akcionáře požádat o zápis nebo jeho část podle § 425 ZOK. Každý akcionář může požádat o vydání kopie oznámení o výsledku rozhodování per rollam a společnost má povinnost toto oznámení uchovávat po celou dobu své existence, a to včetně vyjádření společníků;² ani z tohoto oznámení však bez dalšího neplyne, že hlas konkrétního akcionáře byl zaznamenán mezi platnými.

V České republice zákonná úprava nestanoví způsob, jak si ověřit, že byl hlas akcionáře započítán do hlasování na valné hromadě. Potvrzení o hlasování může být pro akcionáře významné například v situaci, kdy si akcionář není jistý, zda je jeho hlas platný, nebo když si chce ověřit, zda v situaci, kdy má v jeho zastoupení hlasovat zprostředkovatel, který současně zastupuje více akcionářů, skutečně hlasoval podle jeho pokynů.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 3.18. Měla by Česká republika využít tuto diskreci?

Odpověď 3.18.

Ano, odůvodnění:

Ne, odůvodnění:

¹ JUDr. Václav Filip, Ph.D., JUDr. Jan Lasák, LL.M, komentář k ZOK, Wolters Kluwer (dostupné v ASPI).

² taktéž komentář k ZOK.

Otázka 3.19. Jak dlouhá by měla být lhůta pro podání žádosti o potvrzení?

Odpověď 3.19.

Nový článek 3d odstavec 3: Zákaz poplatků za služby podle této kapitoly

„Členské státy mohou zprostředkovatelům zakázat účtování poplatků za služby poskytované podle této kapitoly.“

Na základě nového článku 3d odstavce 3 může členský stát zakázat zprostředkovatelům účtovat poplatky za poskytování informací o akcionáři, předávání informací a usnadnění výkonu práv akcionářů. Směrnice předpokládá, že účtované poplatky budou podle čl. 3d odstavce 2 nediskriminační a přiměřené skutečným nákladům, ovšem zároveň umožňuje členským státům účtování takových poplatků zcela zakázat.

PLATNÝ STAV

Současný výpis z emise pro emitenta je u centrálního depozitáře zpoplatněn na základě smluvních podmínek mezi centrálním depozitářem a emitentem.

Centrální depozitáře ve svém [sazebníku](#) uvádí následující poplatky:

CENÍK CENTRÁLNÍHO DEPOZITÁŘE A SAZEBNÍK ÚHRAD VĚCNÝCH NÁKLADŮ

Verze účinná od 1. dubna 2017

2.6	Výpis z evidence emise (pro emise vedené na základě smlouvy o vedení evidence emise)
a) žadatel si sám požádá o výpis přes ISB	750 Kč + 2 Kč*N max. 50 000 Kč za výpis (N = počet účtů uvedených ve výpisu, na kterých je emise zapsána)
b) CDCP vytvoří výpis na technickém nosiči dat	5 000 Kč + 2 Kč*N max. 50 000 Kč za výpis
c) CDCP vytvoří výpis na technickém nosiči a v papírové podobě	Jako ad b) + 10 000 Kč
d) Vytvoření duplikátu poskytnutého výpisu na technickém nosiči dat	3 000 Kč

Zdroj: webové stránky CSD <https://www.cdep.cz/index.php/cz/siroka-verejnost/pravidla-a-predpisy-spolecnosti-ceniky>

Tyto poplatky jsou čistě smluvní, tedy na dohodě mezi centrálním depozitářem a emitentem, který u něj umísťuje svou emisi. Nejsou tedy regulovány žádným právním předpisem. Vzhledem k tomu, že směrnice předpokládá, že veškeré poplatky, které zprostředkovatel požaduje, jsou nediskriminační a přiměřené skutečným nákladům vynaloženým na poskytování služeb, je v následujícím textu popsán i proces úhrady vynaložených nákladů na poskytnutí údajů pro osoby podle ustanovení § 115 odst. 2 ZPKT, tedy státní orgány, které mají na informaci legitimní zájem. Způsob stanovení výše vynaložených nákladů a způsob úhrady stanoví prováděcí předpis, čímž je vyhláška Ministerstva financí č. 212/2010 Sb., o způsobu stanovení výše vynaložených věcných nákladů a způsobu jejich úhrady při poskytování údajů centrálním depozitářem a osobou, která vede samostatnou evidenci investičních nástrojů.

Vyhláška stanoví, že výši nákladů stanoví poskytovatel pro nadcházející období nejméně jedenkrát ročně na základě údajů o nákladech za předchozích 12 kalendářních měsíců, s přihlédnutím k očekávanému vývoji nákladů v období do následujícího stanovení jejich výše (§ 2 odst. 1 vyhlášky). Pokud nemá poskytovatel údaje podle odstavce 1 k dispozici, použije ke stanovení výše nákladů platný a účinný sazebník úhrad nákladů centrálního depozitáře.

Centrální depozitář na svých stránkách rozepisuje, jak [náklady počítá](#). Na základě § 115 ZPKT a vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 212/2010 Sb. má centrální depozitář cenných papírů nárok na úhradu vynaložených nákladů za poskytované služby. Výše vynaložených věcných nákladů na poskytování informací je uvedena v Ceníku služeb CDCP v části C. – Sazebník úhrad věcných nákladů.

ČÁST C. - SAZEBNÍK ÚHRAD VĚCNÝCH NÁKLADŮ

Věcné náklady spojené s poskytováním údajů z evidencí oprávněným osobám

1.1	Údaje poskytované prostřednictvím ISB na základě uzavřené smlouvy mezi žadatelem a CDCP	86 Kč
1.2.	Údaje poskytované na základě strukturovaného dotazu (tj. dotaz, který je zaslán ve formě vyplněného formuláře zveřejněného na internetových stránkách CDCP)	251 Kč
1.3	Údaje poskytované na základě nestrukturovaného dotazu	447 Kč
1.4	Složitě zpracovatelné dotazy (nestrukturovaný dotaz, k jehož zpracování je nutné zadat více pomocných dotazů nebo dotaz do archivní listinné evidence převzaté z evidence SCP)	1561 Kč za subjekt nebo dle smluvního ujednání
1.5	Poplatek za doručení	dle ceníku držitele poštovní licence nebo jiného doručovacího subjektu

Pozn.: Seznam evidencí, ze kterých CDCP poskytuje údaje osobám oprávněným podle § 115 ZPKT, je uveden na internetových stránkách CDCP v sekci „Státní správa“.

Je pravděpodobné, že k úpravě poplatků za výpis z emise bude muset dojít, je ovšem otázkou, zda by měly být úplně zakázány.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 3.20. Měla by Česká republika využít diskreci, tedy zakázat účtování poplatků za výpis z emise?

Odpověď 3.20.

- Ano
 Částečně
 Ne

Otázka 3.21. V čem spatřujete pozitiva zákazu poplatků a v čem negativa? Preferovali byste nějaká omezení poplatků za splnění těchto povinností?

Odpověď 3.21.

Otázka 3.22. Nebude-li emitent postupovat, tak jak umožňuje čl. 3a odst. 3 pododstavec 3 směrnice (a v návaznosti na to český právní řád), jak by mohla být stanovena úplata za zaslání informace od jednotlivých zprostředkovatelů emitentovi? Mezi zprostředkovatelem a emitentem totiž zpravidla nebude existovat dohoda o poskytnutí služby s návazným ujednáním o úplatě.

Odpověď 3.22.

KAPITOLA III. – TRANSPARENTNOST INSTITUCIONÁLNÍCH INVESTORŮ, SPRÁVCŮ AKTIV A PORADCŮ PRO HLASOVÁNÍ

Nový článek 3g odstavec 2 druhá věta: Pravidlo uveřejňování politiky zapojení akcionářů

„Informace uvedené v odstavci 1 jsou bezplatně dostupné na internetových stránkách institucionálního investora nebo správce aktiv. Členské státy mohou požadovat, aby se informace uveřejňovaly bezplatně jinými prostředky, které jsou snadno dostupné on-line.“

Institucionální investor a správce aktiv mají podle nového čl. 3g povinnost uveřejňovat tzv. „politiku zapojení akcionářů“, kterou zahrnují do své investiční strategie. V této politice uvádějí způsob, jakým sledují u společností, do nichž investují, strategii společnosti, finanční a nefinanční výkonnost a rizika, kapitálovou strukturu, sociální a environmentální dopad a správu a řízení společnosti. Dále v této politice musí být uvedeno, jak vykonávají svá hlasovací práva spojená s akciemi, jak komunikují s ostatními akcionáři a další oblasti. Tuto politiku mají povinnost uveřejňovat na svých internetových stránkách a spolu s touto politikou uveřejňují způsob, jak ji naplňují, tedy i jak hlasovali na valných hromadách. Členské státy mohou stanovit povinnost institucionálního investora uveřejňovat tyto informace ještě jiným způsobem, který je dostupný on-line, než jen na internetových stránkách.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 4.1. Měla by Česká republika využít diskreci?

Odpověď 4.1.

Ano

Ne

Otázka 4.2. Jak jinak by institucionální investor a správce aktiv měli uveřejňovat politiku zapojení akcionářů?

Odpověď 4.2.

Článek 3h odstavec 3 druhá věta: Pravidlo uveřejňování investiční strategie

„Informace uvedené v odstavcích 1 a 2 tohoto článku jsou bezplatně dostupné na internetových stránkách institucionálního investora a jsou každoročně aktualizovány, ledaže nedojde k žádné podstatné změně. Členské státy mohou požadovat, aby se tyto informace zpřístupnily bezplatně jinými prostředky, které jsou snadno dostupné on-line.“

Institucionální investor má podle nového článku 3h povinnost uveřejňovat tzv. „investiční strategii“, kde vymezí, jakým způsobem odpovídají hlavní prvky jeho strategie kapitálových investic profilu a délce trvání závazku, a jak uvedené přispívá ke střednědobé až dlouhodobé výkonnosti jejich aktiv. Dále mají institucionální investoři uveřejňovat jména správců aktiv, jejichž služeb využívají, a další seznam ujednání, která se správci aktiv uzavřeli. Stejně jako v předchozí diskreci mohou členské státy stanovit, že institucionální investor uveřejňuje investiční strategii i jiným způsobem on-line.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 4.3. Měla by Česká republika využít diskreci?

Odpověď 4.3.

Ano

Ne

Otázka 4.4. Jak jinak by institucionální investoři měli uveřejňovat svou investiční strategii a její plnění?

Odpověď 4.4.

Nový článek 3i odstavec 2: Sdělování informací správci aktiv institucionálnímu investorovi

„Členské státy mohou stanovit, že informace uvedené v odstavci 1 se uveřejňují společně s výroční zprávou podle článku 68 směrnice 2009/65/ES nebo článku 22 směrnice 2011/61/EU či v pravidelných sděleních dle čl. 25 odst. 6 směrnice 2014/65/EU.“

Správce aktiv má povinnost poskytovat informace institucionálnímu investorovi, zahrnující informace o podstatných střednědobých a dlouhodobých rizicích spojených s investicemi, složením portfolia, obratu, nákladech na obrat, využitím poradců pro hlasování a dalších činnostech. Diskrece umožňuje členským státům spojit uveřejňované informace společně s výroční zprávou nebo v pravidelných sděleních.

OTÁZKA KE KONZULTACI

Otázka 4.5. Měla by Česká republika využít tuto diskreci?

Odpověď 4.5.

Ano

Ne

Nový článek 3i odstavec 3: Sdělování informací správci aktiv v případě, kdy správce aktiv nespravuje aktiva s možností vlastního uvážení ve vztahu k jednotlivým klientům

„V případě, kdy správce aktiv nespravuje aktiva s možností vlastního uvážení ve vztahu k jednotlivým klientům, mohou členské státy požadovat, aby informace oznamované podle odstavce 1 byly poskytnuty rovněž ostatním investorům stejného fondu alespoň na jejich žádost.“

Členské státy mají diskreci stanovit v případech, kdy nejsou aktiva institucionálních investorů spravována individuálně, aby informace podle čl. 3i odst. 1 byly správcem aktiv poskytovány rovněž investorům stejného fondu na jejich žádost.

OTÁZKA KE KONZULTACI

Otázka 4.6. Měla by Česká republika využít uvedenou diskreci?

Odpověď 4.6.

Ano, odůvodnění:

Ne, odůvodnění:

KAPITOLA IV. – POLITIKA ODMĚŇOVÁNÍ

Nový článek 9a odstavec 3: Poradní funkce politiky odměňování

„Členské státy však mohou stanovit, že hlasování na valné hromadě o politice odměňování má poradní funkci. V takovém případě společnost vyplácí odměnu svým členům orgánu společnosti pouze v souladu s politikou odměňování, která byla předložena k hlasování na valné hromadě. V případě, že valná hromada odmítne navrženou politiku odměňování, předloží společnost k hlasování na následující valné hromadě revidovanou politiku.“

Směrnice s cílem sladit zájmy společnosti se zájmy členů volených orgánů společnosti a s ohledem na zásadní úlohu členů volených orgánů společnosti zajišťuje, aby akcionáři měli možnost vyjádřit se k politice odměňování členů volených orgánů. Akcionáři by měli mít právo hlasovat o politice odměňování. Zda toto hlasování bude závazné, nebo bude mít pouze poradní funkci, je ponecháno na členských státech.

Volba charakteru hlasování o politice odměňování má důsledky co do postupu při odměňování. Pokud bude hlasování o politice odměňování závazné, je možné vyplácet odměny pouze v souladu s politikou odměňování, která byla schválena valnou hromadou (pokud žádná taková není, pak v souladu s dosavadní praxí). Na druhou stranu pokud bude hlasování pouze poradní, vyplácí se odměna podle politiky odměňování, která byla předložena k hlasování na valné hromadě (bez ohledu na výsledek hlasování; v případě odmítnutí se následující valné hromadě předkládá revidovaná politika odměňování opětovně k hlasování).

PLATNÝ STAV

Současná právní úprava nestanoví povinnost vytvářet politiku odměňování. Úpravu odměňování členů volených orgánů obchodních korporací je možno nalézt v úpravě smlouvy o výkonu funkce – ustanovení § 59 až 62 ZOK. Smlouva o výkonu funkce v kapitálové společnosti musí být písemná (§ 59 odst. 2 ZOK). Ve smlouvě o výkonu funkce musí být sjednáno odměňování, nemá-li platit, že je výkon funkce bezplatný (ledaže se uplatní některá z výjimek § 59 odst. 4 ZOK); údaje o odměňování, které musí být ve smlouvě uvedeny, dále vymezuje § 60 ZOK. Smlouvu o výkonu funkce schvaluje valná hromada společnosti (§ 59 odst. 2 ZOK). Volí-li členy představenstva dozorčí rada, pak smlouvu o výkonu funkce schvaluje dozorčí rada (§ 438 odst. 2 ZOK). Smlouvu o výkonu funkce statutárního ředitele schvaluje správní rada (§ 463 odst. 1 ZOK)³. Volí-li členy volených orgánů valná hromada, mají akcionáři možnost se vyjádřit k odměně členů volených orgánů již dnes (což je cílem směrnice), výjimku představují situace, kdy jsou členové představenstva voleni dozorčí radou, a případ

³ K výkladovým problémům ohledně volby statutárního ředitele, tedy i schvalování jeho smlouvy o výkonu funkce srov. I. Štenglová, B. Havel in Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, komentář k § 463.

statutárního ředitele. Podle popsané úpravy nemá názor (resp. schválení) příslušného orgánu jen poradní funkci, ale je podmínkou platnosti.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 5.1. Jaký charakter by mělo mít hlasování o politice odměňování na valné hromadě?

Odpověď 5.1.

- Závazné (usnesení bude závazné)
- Poradní (usnesení bude mít povahu pouhého doporučení)

Otázka 5.2. Z jakého důvodu se přikláníte k možnosti uvedené v otázce 5.1.?

Odpověď 5.2.

Nový článek 9a odstavec 4 první pododstavec: Odchýlení se od politiky odměňování

„Členské státy mohou společně umožnit, aby se za výjimečných okolností dočasně odchýlily od politiky odměňování, pokud politika obsahuje procedurální podmínky, za nichž se lze odchýlit, a konkretizuje, od kterých prvků politiky se lze odchýlit.“

Členské státy mohou poskytnout společně větší flexibilitu tím, že se budou moci za výjimečných okolností odchýlit od politiky odměňování. Směrnice současně stanoví některé hranice odchýlení, aby úprava nebyla zneužívána. Odchýlení by mělo být možné pouze v případě, že je nezbytné z hlediska dlouhodobých zájmů a udržitelnosti společnosti či z hlediska zajištění její životaschopnosti. Samotná politika odměňování musí současně obsahovat procedurální podmínky, za nichž se lze odchýlit, a konkretizuje, od kterých prvků politiky se lze odchýlit.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 5.3. Mělo by být umožněno společně se za určitých okolností od politiky odměňování odchýlit?

Odpověď 5.3.

- Ano
- Ne

Otázka 5.4. Za jakých výjimečných okolností (situace, kdy je odchýlení se od politiky odměňování nezbytné z hlediska dlouhodobých zájmů a udržitelnosti společnosti nebo z hlediska zajištění její životaschopnosti) by bylo žádoucí umožnit odchýlení se od politiky odměňování?

Odpověď 5.4.

- Úpadek nebo hrozící úpadek společnosti
- Přeměna společnosti
- Restrukturalizace společnosti (například souběžné snížení a zvýšení základního kapitálu a další ozdravné postupy)
- Získání výjimečně kvalitního člena voleného orgánu
- Jiné – jaké?

Nový článek 9b odstavec 3 třetí pododstavec: Zpracování osobních údajů členů orgánů společnosti i pro jiné účely

„Členské státy mohou právním předpisem stanovit zpracování osobních údajů členů orgánu společnosti i pro jiné účely.“

Směrnice v novém článku 9b odst. 3 stanoví, že osobní údaje uváděné ve zprávě o odměňování by měly být zpracovávány pro účely zvýšení transparentnosti společnosti, pokud jde o odměňování členů orgánu společnosti, s cílem posílit odpovědnost členů orgánu společnosti a dohled akcionářů na odměňování členů orgánu společnosti. Směrnice ovšem ponechává na členských státech, zda umožní zpracování osobních údajů členů orgánů společnosti i pro jiné účely, než jen pro účely politiky odměňování. Článek 9b odst. 3 směrnice je tak vhodné chápat jako projev logiky tohoto unijního právního předpisu, jehož cílem je upravit problematiku ochrany osobních údajů nikoliv vyčerpávajícím způsobem.

PLATNÝ STAV

Viz komentář k novému článku 3a odst. 4 směrnice.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 5.5. Měly by být v zákoně vymezeny další účely pro zpracování osobních údajů členů orgánů společnosti (kromě těch, které jsou již v českém právním řádu upraveny)?

Odpověď 5.5.

Ano

Ne

Otázka 5.6 Pokud ano, o jaké účely by se mělo jednat a v čem spatřujete potřebnost jejich zakotvení v zákoně?

Odpověď 5.6.

Nový článek 9b odstavec 4 druhý pododstavec: Zpráva o odměňování v případě malých a středních podniků

„V případě malých a středních podniků ve smyslu čl. 3 odst. 2 a 3 směrnice 2013/34/EU však členské státy mohou jako alternativu k hlasování stanovit, aby zpráva o odměňování za poslední účetní období byla předložena k diskusi na řádné valné hromadě jako zvláštní bod programu. Společnost v následující zprávě o odměňování vysvětlí, jakým způsobem byla diskuse na valné hromadě zohledněna.“

Směrnice ponechává na členských státech, zda budou vyžadovat hlasování o zprávě o odměňování i v případě malých a středních podniků ve smyslu čl. 3 odst. 2 a 3 směrnice 2013/34/EU,⁴ nebo zda

⁴ Podle čl. 3 směrnice 2013/34/EU:

1. Uplatňují-li členské státy jednu nebo více možností podle článku 36, vymezí **mikropodniky** jako podniky, které k rozvahovému dni nepřekračují alespoň dvě z těchto tří hraničních hodnot:

a) bilanční suma: 350 000 EUR,

b) čistý obrát: 700 000 EUR,

c) průměrný počet zaměstnanců během účetního období: 10.

2. **Malými podniky** jsou podniky, které k rozvahovému dni nepřekračují alespoň dvě z těchto tří hraničních hodnot:

a) bilanční suma: 4 000 000 EUR,

v jejich případě stanoví, že zpráva o odměňování bude pouze předmětem diskuse na valné hromadě jako zvláštní bod programu.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 5.7. Měla by Česká republika využít diskreci a v případě malých a středních podniků stanovit, že zpráva o odměňování je pouze předmětem diskuse na valné hromadě?⁵

Odpověď 5.7.

Ano

Ne

Otázka 5.8. Z jakého důvodu se přikláníte k možnosti vybrané v otázce 5.7.?

Odpověď 5.8.

KAPITOLA V. – TRANSPARENTNOST A SCHVALOVÁNÍ TRANSAKČÍ SE SPŘÍZNĚNÝMI STRANAMI

c) průměrný počet zaměstnanců během účetního období: 50.

Členské státy mohou stanovit hraniční hodnoty vyšší, než jsou uvedeny v prvním pododstavci písm. a) a b). Tyto hodnoty však nesmějí přesáhnout 6 000 000 EUR v případě bilanční sumy a 12 000 000 EUR v případě čistého obratu.

3. **Středními podniky** jsou podniky, které nejsou mikropodniky ani malými podniky a které k rozvahovému dni nepřekračují alespoň dvě z těchto tří hraničních hodnot:

a) bilanční suma: 20 000 000 EUR,

b) čistý obrat: 40 000 000 EUR,

c) průměrný počet zaměstnanců během účetního období: 250.

4. **Velkými podniky** jsou podniky, které k rozvahovému dni překračují alespoň dvě z těchto tří hraničních hodnot:

a) bilanční suma: 20 000 000 EUR,

b) čistý obrat: 40 000 000 EUR,

c) průměrný počet zaměstnanců během účetního období: 250.

Podle § 1b zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů:

(1) **Mikro účetní jednotkou** je ta, která k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hraničních hodnot

a) aktiva celkem 9 000 000 Kč,

b) roční úhrn čistého obratu 18 000 000 Kč,

c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 10.

(2) **Malou účetní jednotkou** je ta, která není mikro- kro účetní jednotkou a k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hraničních hodnot

a) aktiva celkem 100 000 000 Kč,

b) roční úhrn čistého obratu 200 000 000 Kč,

c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50.

(3) **Střední účetní jednotkou** je ta, která není mikro účetní jednotkou ani malou účetní jednotkou a k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hraničních hodnot

a) aktiva celkem 500 000 000 Kč,

b) roční úhrn čistého obratu 1 000 000 000 Kč,

c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 250.

(4) **Velkou účetní jednotkou** je ta, která k rozvahovému dni překračuje alespoň 2 hraniční hodnoty uvedené v odstavci 3.

(5) Za velkou účetní jednotku se vždy považuje

a) subjekt veřejného zájmu,

b) vybraná účetní jednotka.

⁵ Při odpovědi na tuto otázku odhlédněte od § 1b odst. 5 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Nový článek 9c odstavec 1 druhý a třetí pododstavec: Upravení definice významnosti pro účely schvalování valnou hromadou nebo správními či dozorčími orgány společnosti

„Při vymezení významných transakcí členské státy stanoví jeden nebo více kvantitativních ukazatelů založených na dopadu transakce na finanční pozici, příjmy, aktiva, kapitalizaci včetně vlastního kapitálu nebo obrat společnosti, anebo zohlední povahu transakce a postavení spřízněné strany.

Členské státy mohou pro použití odstavce 4 přijmout odlišné definice významnosti než pro použití odstavců 2 a 3 a mohou definice rozlišovat podle velikosti společnosti.“

Směrnice stanoví pravidla transparentnosti a schvalování významných transakcí se spřízněnými stranami. Zatímco „spřízněné strany“ jsou definovány v účetním standardu IAS 24,⁶ vymezení významných transakcí je ponecháno na členských státech. Směrnice stanoví pouze kritéria, jež musí být při definování významných transakcí zohledněna - vliv, který mohou mít informace o transakci na ekonomická rozhodnutí akcionářů společnosti a riziko, které transakce představuje pro společnost a její akcionáře, kteří nejsou spřízněnou stranou, včetně menšinových akcionářů. Členské státy přitom zohlední jeden nebo více kvantitativních ukazatelů založených na dopadu transakce na finanční pozici, výnosy, aktiva, kapitalizaci včetně vlastního kapitálu nebo obrat společnosti, anebo zohlední povahu transakce a postavení spřízněné strany.

⁶ **Mezinárodní účetní standard 24** – zveřejnění spřízněných stran byl v novelizovaném znění uveřejněn v nařízení Komise (EU) č. 632/2010 ze dne 19. července 2010:

Následující termíny se užívají v dále specifikovaném významu:

Spřízněná strana je osoba nebo účetní jednotka, která je spřízněná s účetní jednotkou sestavující účetní závěrku (v tomto standardu dále jen „vykazující účetní jednotka“).

- a) Osoba nebo blízký člen rodiny této osoby jsou spřízněni s vykazující účetní jednotkou, pokud tato osoba:
 - i) ovládá nebo spoluovládá vykazující účetní jednotku;
 - ii) má podstatný vliv na vykazující účetní jednotku; nebo
 - iii) je členem klíčového vedení vykazující účetní jednotky nebo jejího mateřského podniku.
- b) Účetní jednotka je spřízněná s vykazující účetní jednotkou, pokud platí některá z těchto podmínek:
 - i) Účetní jednotka a vykazující účetní jednotka jsou členy téže skupiny (což znamená, že všechny mateřské, dceřiné a sesterské podniky jsou vzájemně spřízněné).
 - ii) Jedna účetní jednotka je přidruženým nebo společným podnikem jiné účetní jednotky (nebo přidruženým či společným podnikem člena skupiny, jejímž členem je i druhá účetní jednotka).
 - iii) Obě účetní jednotky jsou společnými podniky téže třetí strany.
 - iv) Jedna účetní jednotka je společným podnikem třetí účetní jednotky a druhá účetní jednotka je přidruženým podnikem třetí účetní jednotky.
 - v) Účetní jednotka je plánem požitků po skončení pracovního poměru ve prospěch zaměstnanců vykazující účetní jednotky, nebo účetní jednotky, která je spřízněná s vykazující účetní jednotkou. Je-li samotná vykazující účetní jednotka takovýmto plánem, finančně přispívající zaměstnavatelé jsou rovněž spřízněni s vykazující účetní jednotkou.
 - vi) Účetní jednotka je ovládána nebo spoluovládána osobou uvedeno v písmenu a).
 - vii) Osoba uvedená v písm. a) bodu i) má podstatný vliv na účetní jednotku nebo je členem klíčového vedení účetní jednotky (nebo jejího mateřského podniku).

Transakce mezi spřízněnými stranami je převod zdrojů, služeb nebo závazků mezi vykazující účetní jednotkou a spřízněnou stranou bez ohledu na to, zda je účtována cena.

Blízcí členové rodiny osoby jsou ti členové rodiny, u nichž lze očekávat, že budou ovlivňovat danou osobu nebo budou ovlivňováni danou osobou ve svých jednáních s účetní jednotkou, a patří k nim:

- a) Přeshraniční rozdělení je problematické. ČR to umožňuje, jiné členské státy ne respektive přeshraniční rozdělení neupravují, což této přeměně fakticky brání. Rozhodně se jedná o bod, na který by se měla EU z našeho pohledu zaměřit.
- b) děti manžela (manželky) nebo partnera této osoby ve společné domácnosti a
- c) vyživované osoby této osoby nebo jejího manžela (manželky) či partnera ve společné domácnosti.

Členové klíčového vedení jsou osoby, které mají pravomoc a odpovědnost přímo či nepřímo za plánování, řízení a kontrolu činností účetní jednotky, včetně všech členů vedení (výkonných i jiných) této účetní jednotky.

Členské státy mají možnost stanovit odlišné definice významných transakcí pro účely zveřejnění (ve smyslu nového čl. 9c odst. 2), a popřípadě vypracování zprávy posuzující, zda je daná transakce spravedlivá a přiměřená (ve smyslu nového čl. 9c odst. 3), a pro účely schvalování transakcí valnou hromadou nebo správním či dozorčím orgánem (ve smyslu nového čl. 9c odst. 4). Členské státy mohou stanovit odlišné definice významných transakcí i v závislosti na velikosti společnosti.

PLATNÝ STAV

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, účinný do konce roku 2013, obsahoval ustanovení § 196a, které vymezovalo transakce, jež podléhaly schválení valnou hromadou.⁷ Předmětné ustanovení nebylo v původní podobě převzato do zákona o obchodních korporacích; některé jeho projevy však lze identifikovat i v ZOK.

Ustanovení § 255 ZOK stanoví, že pokud společnost nabývá od zakladatele nebo akcionáře majetek v průběhu 2 let po svém vzniku za úplaty převyšující 10 % svého upsaného základního kapitálu, musí být úplata stanovena tak, aby nepřesahovala hodnotu nabývaného majetku stanovenou posudkem znalce a takové nabytí, včetně úplaty, musí být schváleno valnou hromadou. Ustanovení § 255 odst. 2 ZOK stanoví výjimky z tohoto pravidla (například transakce v rámci běžného obchodního styku).

Dále jsou stanovena pravidla o střetu zájmů; relevantní jsou zejména ustanovení § 55 až 58 ZOK. Ustanovení § 55 odst. 1 stanoví informační povinnost člena orgánu obchodní korporace, který hodlá s touto obchodní korporací uzavřít smlouvu vůči orgánu, jehož je členem, a kontrolnímu orgánu, byl-li zřízen, jinak nejvyššímu orgánu. Takový člen musí uvést i podmínky, za kterých má být smlouva uzavřena. Informační povinnost lze splnit i tím, že informuje nejvyšší orgán, ledaže sám jako jediný společník vykonává jeho působnost (§ 55 odst. 2). Příslušný orgán obchodní korporace může uzavření smlouvy zakázat (§ 56 odst. 2 ZOK). Tato pravidla se nepoužijí pro smlouvy uzavírané v rámci běžného obchodního styku (§ 57 ZOK).

Pokud jde o uveřejňování některých transakcí, úprava § 82 ZOK stanoví, že statutární orgán ovládané osoby vypracuje do 3 měsíců od skončení účetního období písemnou zprávu o vztazích mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou za uplynulé účetní období. Zpráva o vztazích obsahuje mimo jiné přehled jednání

⁷ (1) Společnost může uzavřít smlouvu o úvěru nebo půjčce s členem představenstva, dozorčí rady, prokuristou nebo jinou osobou, která je oprávněna jménem společnosti takovou smlouvu uzavřít, nebo osobami jim blízkými, nebo na ně bezplatně převést majetek společnosti jen s předchozím souhlasem valné hromady a jen za podmínek obvyklých v obchodním styku.

(2) Pokud jsou osoby uvedené v odstavci 1 oprávněny jednat i jménem jiné osoby, použije se ustanovení odstavce 1 obdobně i na plnění tam uvedené ve prospěch této jiné osoby. Souhlasu valné hromady není zapotřebí, jde-li o poskytnutí půjčky nebo úvěru ovládající osobou ovládané osobě.

(3) Jestliže společnost nebo jí ovládaná osoba nabývá majetek od zakladatele, akcionáře nebo od osoby jednající s ním ve shodě anebo jiné osoby uvedené v odstavci 1 nebo od osoby jí ovládané anebo od osoby, se kterou tvoří koncern, za protihodnotu ve výši alespoň jedné desetiny upsaného základního kapitálu ke dni nabytí nebo na ně úplatně převádí majetek této hodnoty, musí být hodnota tohoto majetku stanovena na základě posudku znalce jmenovaného soudem. Pro jmenování a odměňování znalce platí ustanovení § 59 odst. 3. Jestliže k nabytí dochází do 3 let od vzniku společnosti, musí je schválit valná hromada.

(4) Ustanovení odstavce 3 se nevztahuje na nabytí nebo zcizení majetku v rámci běžného obchodního styku a na nabytí nebo zcizení z podnětu nebo pod dozorem nebo dohledem státního orgánu nebo na nabytí nebo zcizení na evropském regulovaném trhu nebo zahraničním trhu obdobně regulovanému trhu či v českém nebo zahraničním mnohostranném obchodním systému. Ustanovení odstavce 1 o souhlasu valné hromady se vztahuje obdobně i na bezúplatný převod majetku na akcionáře.

(5) Společnost může poskytnout zajištění závazků osob uvedených v odstavcích 1 a 2 pouze se souhlasem valné hromady. Souhlas valné hromady není zapotřebí, jde-li o poskytnutí zajištění závazků ovládané osoby ovládající osobou.

(6) Byl-li majetek nabytý v rozporu s odstavci 1 až 3 dále zcizen, použije se ustanovení § 446 přiměřeně.

uskutečněných v posledním účetním období, která byla učiněna na popud nebo v zájmu ovládající osoby nebo jí ovládaných osob, pokud se takovéto jednání týkalo majetku, který přesahuje 10 % vlastního kapitálu ovládané osoby zjištěného podle poslední účetní závěrky, dále přehled vzájemných smluv mezi osobou ovládanou a osobou ovládající nebo mezi osobami ovládanými a rovněž posouzení, zda vznikla ovládané osobě újma, a posouzení jejího vyrovnání podle § 71 a 72 ZOK [srov. § 82 odst. 2 písm. d) až f) ZOK]. Kontrolní orgán zprávu o vztazích přezkoumá a informuje valnou hromadu (§ 83 ZOK). Zpráva o vztazích se ukládá do sbírky listin obchodního rejstříku [§ 66 písm. l) ZVR].

S ohledem na uvedené lze shrnout, že přestože zákon o obchodních korporacích obsahuje některé nástroje, které zabrání spřízněné straně obohatit se na úkor společnosti a akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou, vymezení významných transakcí neobsahuje.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 6.1. Na čem by mělo být založeno vymezení významných transakcí v České republice?

Odpověď 6.1.

Kvantitativní ukazatele

nebo

Povaha transakce a postavení spřízněné strany

Otázka 6.2. Z jakého důvodu se přikláníte k možnosti vybrané v otázce 6.1.?

Odpověď 6.2.

Otázka 6.3. Pokud by mělo být zvoleno kritérium „povaha transakce a postavení spřízněné strany“ – jaké transakce by měly být významné?

Odpověď 6.3.

Poskytnutí úvěru

Poskytnutí zápůjčky

Zajištění dluhu

Převod majetku společnosti

Převod závodu nebo jeho části

Zastavení závodu nebo jeho části

Pacht závodu nebo jeho části

Jiné – jaké?

Otázka 6.4. Pokud by mělo být zvoleno kritérium „povaha transakce a postavení spřízněné strany“ – transakce se kterými spřízněnými stranami by měly podléhat schválení?

Odpověď 6.4.

- Člen voleného orgánu (představenstva, dozorčí rady, správní rady, statutární ředitel dobrovolně zřízeného orgánu)
- Generální ředitel
- Jiná osoba vrcholného vedení, která není členem voleného orgánu ani generálním ředitelem
- Akcionář, který je spřízněnou stranou
- Vlivná nebo ovládající osoba
- Osoby ovládané stejnou ovládající osobou
- Řídící osoba
- Osoby tvořící koncern
- Osoby blízké
 - všech výše uvedených osob
 - některých výše uvedených osob; uveďte kterých:
- Jiná spřízněná strana – jaká?

Otázka 6.5. Pokud by měly podléhat schválení pouze určité kombinace transakcí a konkrétních spřízněných stran (viz otázky 6.3. a 6.4., například pouze poskytnutí úvěru členu voleného orgánu, nikoli však řídící osobě), uveďte je:

Odpověď 6.5.

Otázka 6.6. Pokud by mělo být zvoleno kritérium „kvantitativního ukazatele“ – jaké kvantitativní ukazatele (jednoho nebo více) by měla Česká republika využít při vymezení významných transakcí?

Odpověď 6.6.

- Finanční pozice
- Výnosy
- Aktiva
- Vlastní kapitál
- Základní kapitál
- Roční úhrn čistého obratu
- Jiné – jaké?

Otázka 6.7. V případě, že jste zvolili v otázce 6.6. více ukazatelů, v jakém poměru by měly být?

Odpověď 6.7.

- Alternativním
- Kumulativním

Otázka 6.8. Jaká by měla být hraniční hodnota pro významné transakce?

Odpověď 6.8.

- 3 %
- 5 %
- 10 %

- 15 %
 20 %
 Jiná hodnota – kolik?

Otázka 6.9. Měla by Česká republika rozlišovat vymezení významných transakcí podle velikosti společnosti?

Odpověď 6.9.

- Ano
 Ne

Otázka 6.10. V případě, že by Česká republika měla rozlišovat vymezení významných transakcí podle velikosti společnosti, jak by měly být určeny hraniční hodnoty?

Odpověď 6.10.

- Měly by se rozlišovat podle kategorií účetních jednotek (§ 1b zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů) – na 4 skupiny: mikro, malé, střední a velké.⁸
- Měly by se rozlišovat podle kategorií účetních jednotek (§ 1b zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů) – pouze na 2 skupiny: velké a ostatní.⁹
- Rozlišování společností podle velikostí by nemělo vycházet z kategorií účetních jednotek, mělo by být využito některého z kvantitativních ukazatelů (viz otázka 6.6.) a měla by být stanovena jasná hraniční hodnota. Pokud ano, jakého kvantitativního ukazatele by mělo být využito? Jaká hraniční hodnota by měla být stanovena?
- Jinak – jak?

Otázka 6.11. Měla by Česká republika rozlišovat vymezení významných transakcí pro účely uveřejnění (nový čl. 9c odst. 2) a schvalování (nový čl. 9c odst. 4)?

Odpověď 6.11.

- Ano
 Ne

Otázka 6.12. Z jakého důvodu se přikláníte k možnosti vybrané v otázce 6.11. a jak by se měla vymezení významných transakcí lišit?

Odpověď 6.12.

Otázka 6.13. Považujete následující vymezení významných transakcí za vhodné? Z jakého důvodu?

- Ve společnosti, která je velkou účetní jednotkou podle zákona upravujícího účetnictví, je významnou transakcí taková transakce, která převyšuje 5 % vlastního kapitálu nebo 5 % ročního úhrnu čistého obrátu společnosti vyplývajícího z účetní závěrky za bezprostředně předcházející účetní období; v ostatních společnostech taková transakce, která převyšuje 10 % vlastního kapitálu nebo 10 % ročního úhrnu čistého obrátu vyplývajícího z účetní závěrky za bezprostředně předcházející účetní období.¹⁰

Odpověď 6.13.

- Ano, odůvodnění:
 Ne, odůvodnění:

⁸ Při zvolení této varianty odhlédněte od § 1b odst. 5 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Při zvolení této varianty odhlédněte od § 1b odst. 5 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Při odpovědi na tuto otázku odhlédněte od § 1b odst. 5 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Nový článek 9c odstavec 3 první pododstavec: Posouzení spravedlivosti a přiměřenosti transakce

„Členské státy mohou stanovit, že k veřejnému oznámení podle odstavce 2 se připojí zpráva posuzující, zda daná transakce je či není spravedlivá a přiměřená z pohledu společnosti a akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou, včetně menšinových akcionářů, a objasňující východiska, na nichž je založena, spolu s používanými metodami.“

Směrnice umožňuje členským státům, aby stanovily kótovaným společností povinnost vypracovat nebo nechat vypracovat zprávu, jež by posoudila spravedlivost a přiměřenost uzavírané významné transakce z pohledu společnosti a akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou. Vypracováním této zprávy může být pověřena buď nezávislá třetí strana, správní nebo dozorčí orgán společnosti, anebo výbor pro audit či jiný výbor z většiny tvořený nezávislými členy orgánu společnosti. Tato zpráva musí být uveřejněna spolu s veřejným oznámením uzavírané významné transakce se spřízněnými stranami, jež musí být učiněno nejpozději před uzavřením předmetné transakce.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 6.14. Měla by Česká republika využít diskreci, tj. stanovit povinnost vyhotovení a uveřejnění zprávy posuzující, zda je transakce spravedlivá a přiměřená?

Odpověď 6.14.

Ano

Ne

Otázka 6.15. Z jakého důvodu se přikláníte k možnosti vybrané v otázce 6.14.?

Odpověď 6.15.

Otázka 6.16. V případě, že by měla být uložena povinnost vyhotovit a uveřejnit zprávu posuzující, zda je transakce spravedlivá a přiměřená, kdo by měl tuto zprávu vypracovat?

Odpověď 6.16.

Správní nebo dozorčí orgán společnosti

Výbor pro audit

Jiný výbor, jehož většinu tvoří nezávislí členové orgánu společnosti

Auditor nebo auditorská společnost

Znalec

Jiná nezávislá osoba – kdo?

Nový článek 9c odstavec 4 první a druhý pododstavec: Právo akcionářů hlasovat o významných transakcích se spřízněnými stranami

„Členské státy zajistí, aby významné transakce se spřízněnými stranami byly schvalovány valnou hromadou nebo správním či dozorčím orgánem společnosti v souladu s postupy, které zabrání spřízněné straně využít jejího postavení a poskytují odpovídající ochranu zájmům společnosti a akcionářů, kteří nejsou spřízněnými stranami, včetně menšinových akcionářů.

Členské státy mohou stanovit, že akcionáři mají právo hlasovat na valné hromadě o významných transakcích, jež byly schváleny správním či dozorčím orgánem společnosti, se spřízněnými stranami. “

Směrnice vyžaduje, aby významné transakce se spřízněnými stranami byly schvalovány valnou hromadou nebo správním či dozorčím orgánem. Pro případ, že členské státy stanoví, že takové transakce jsou schvalovány správním či dozorčím orgánem, je jim ponechána možnost určit, že o již schválených transakcích hlasují akcionáři na valné hromadě.

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 6.17. Který orgán by měl v České republice schvalovat významné transakce se spřízněnými stranami?

Odpověď 6.17.

Valná hromada

nebo

Správní nebo dozorčí orgán

Otázka 6.18. Z jakého důvodu se přikláníte k možnosti vybrané v otázce 6.17.?

Odpověď 6.18.

Otázka 6.19. Pokud by měl významné transakce se spřízněnými stranami schvalovat správní nebo dozorčí orgán (viz otázka 6.17.), měly by být takto schválené transakce dále předmětem hlasování na valné hromadě?

Odpověď 6.19.

Ano

Ne

Otázka 6.20. Z jakého důvodu se přikláníte k možnosti vybrané v otázce 6.19.?

Odpověď 6.20.

Nový článek 9c odstavec 4 poslední pododstavec: Účast akcionáře, který je spřízněnou stranou, na valné hromadě

„Členské státy mohou umožnit akcionáři, který je spřízněnou stranou, aby se účastnil hlasování, pokud vnitrostátní právní předpisy poskytují dostatečné záruky, které se uplatní před hlasováním či v jeho průběhu, na ochranu zájmů společnosti a akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou, včetně menšinových akcionářů, tím, že zabraňují spřízněné straně, aby schválila transakci i přes nesouhlasný názor většiny akcionářů, kteří nejsou spřízněnými stranami, nebo nesouhlasný názor většiny nezávislých členů orgánu společnosti. “

Směrnice vychází z ideje, že pokud se na transakci se spřízněnou stranou podílí určitý člen orgánu společnosti nebo akcionář, neměl by se schvalování transakce nebo hlasování účastnit. Pokud by tedy transakci schvalovala valná hromada, neměl by akcionář o tomto usnesení na valné hromadě hlasovat; bylo by tedy třeba omezit jeho hlasovací právo (pozastavit výkon hlasovacího práva).

Členským státům je však ponechána možnost povolit akcionáři, který je spřízněnou stranou, aby se na hlasování účastnil. To nicméně pouze za předpokladu, že vnitrostátní právní předpisy zajišťují odpovídající záruky, které se uplatní během hlasování a které chrání zájmy společnosti a akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou (spřízněná strana by neměla transakci schválit přes nesouhlasný názor většiny akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou).

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 6.21. Měla by Česká republika využít diskreci a umožnit akcionáři, který je spřízněnou stranou, hlasovat na valné hromadě o významné transakci?

Odpověď 6.21.

- Ano
 Ne

Otázka 6.22. Z jakého důvodu se přikláníte k možnosti vybrané v otázce 6.21.?

Odpověď 6.22.

Otázka 6.23. Pokud by Česká republika umožnila akcionáři, který je spřízněnou stranou, hlasovat na valné hromadě o významné transakci (otázka 6.21.), jaké nástroje ochrany by se měly uplatnit?

Odpověď 6.23.

- Stanovení vyšší většiny hlasů potřebné pro schválení. Pokud ano, jaká většina hlasů by měla být zavedena?
- Stanovení stropu počtu hlasů akcionáře, který je spřízněnou stranou (například by se nepřihlíželo k hlasům akcionáře, které převyšují součet hlasů všech ostatních akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou).
- Jiné – jaké?

Nový článek 9c odstavec 5 druhý pododstavec: Schvalování transakcí se spřízněnými stranami v rámci běžného obchodního styku

„Členské státy však mohou stanovit, že společnosti uplatňují požadavky uvedené v odstavcích 2, 3 nebo 4 na transakce uzavřené v rámci běžného obchodního styku a za běžných tržních podmínek.“

Směrnice nevztahuje požadavky transparentnosti a schválení (požadavky nového čl. 9c odst. 2 až 4) na transakce se spřízněnými stranami, které jsou uzavřené v rámci běžného obchodního styku a za běžných tržních podmínek. Směrnice ovšem umožňuje členským státům vztáhnout povinnosti plynoucí ze směrnice i na tyto transakce (významné transakce se spřízněnými stranami v rámci běžného obchodního styku).

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 6.24. Měla by Česká republika využít diskreci, tj. měly by podléhat schválení a uveřejnění i transakce uzavřené v rámci běžného obchodního styku a za běžných tržních podmínek?

Odpověď 6.24. Ano Ne**Otázka 6.25.** Z jakého důvodu se přikláníte k možnosti vybrané v otázce 6.24.?**Odpověď 6.25.****Nový článek 9c odstavec 6: Výjimky z požadavků na schvalování významných transakcí se spřízněnými stranami**

„Členské státy mohou vyjmout nebo umožnit společností vyjmout z požadavků podle odstavců 2, 3 a 4:

a) transakce uzavřené mezi společnostmi a jejich dceřinými společnostmi za předpokladu, že jsou zcela vlastněné nebo že žádná další spřízněná strana společnosti nemá v dceřiné společnosti žádný podíl anebo že vnitrostátní právo stanoví pro takové transakce odpovídající ochranu zájmů společnosti, dceřiné společnosti a jejich akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou, včetně menšinových akcionářů;

b) jasně definované druhy transakcí, v jejichž případě vnitrostátní právo vyžaduje souhlas valné hromady, za předpokladu, že příslušné právní předpisy výslovně upravují a přiměřeně chrání spravedlivé zacházení se všemi akcionáři a zájmy společnosti a akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou, včetně menšinových akcionářů;

c) transakce týkající se odměňování členů orgánu společnosti nebo některých složek odměny členů orgánu společnosti poskytnuté nebo splatné v souladu s článkem 9a;

d) transakce uzavřené úvěrovými institucemi na základě opatření zaměřených na ochranu jejich stability a přijatých příslušným orgánem odpovědným za obezřetnostní dohled ve smyslu práva Unie;

e) transakce nabízené všem akcionářům za stejných podmínek, při nichž je zajištěno rovné zacházení se všemi akcionáři i ochrana zájmů společnosti.“

Směrnice ponechává na členských státech, zda určité typy transakcí vyjmou nebo umožní vyjmout z působnosti směrnice (z povinností podle nového čl. 9c odst. 2 a 4), či nikoliv.

OTÁZKY KE KONZULTACI**Otázka 6.26.** Měla by Česká republika využít diskreci a vyjmout některé transakce z povinností podle čl. 9c odst. 2 a 4?**Odpověď 6.26.** Ano Ne**Otázka 6.27.** Z jakého důvodu se přikláníte k možnosti vybrané v otázce 6.26.?**Odpověď 6.27.****Otázka 6.28.** Které transakce by měly být vyjmuty z povinností podle čl. 9c odst. 2 a 4?

Odpověď 6.28.

- Transakce mezi mateřskou a dceřinou společností za předpokladu, že mateřská společnost je jediným společníkem dceřiné společnosti
- Transakce mezi mateřskou a dceřinou společností za předpokladu, že žádná další spřízněná strana nemá v dceřiné společnosti žádný podíl
- Transakce mezi mateřskou společností a jí řízenou dceřinou společností
- Transakce uzavřené úvěrovými institucemi na základě opatření zaměřených na ochranu jejich stability a přijatých příslušným orgánem odpovědným za obezřetnostní dohled ve smyslu práva Unie
- Jiné – jaké?

Nový článek 9c odstavec 7: Zpráva o posouzení spravedlivosti a přiměřenosti transakce

„Členské státy zajistí, aby společnosti veřejně oznámily významné transakce uzavřené mezi spřízněnou stranou společnosti a dceřinou společností této společnosti. Členské státy mohou rovněž stanovit, že k takovému oznámení se připojí zpráva posuzující, zda daná transakce je či není spravedlivá a přiměřená z pohledu společnosti a akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou, včetně menšinových akcionářů, a vysvětlující úvahy, na nichž je založena, spolu s používanými metodami. Výjimky stanovené v odstavci 5 a 6 se použijí také na transakce uvedené v tomto odstavci.“

Kromě významných transakcí uveřejňovaných podle odstavce 2 členské státy zajistí, že společnosti uveřejní i významné transakce uzavřené mezi spřízněnou stranou společnosti a dceřinou společností této společnosti.

Nad rámec uvedeného je na členských státech, zda i u těchto transakcí bude požadována zpráva (ve smyslu odstavce 3), která zhodnotí, zda jsou transakce přiměřené a spravedlivé z pohledu společnosti a akcionářů, kteří nejsou spřízněnou stranou. Tato diskrece do značné míry navazuje na diskreci v novém čl. 9c odst. 3 (srov. otázky 6.14. - 6.16.).

OTÁZKY KE KONZULTACI

Otázka 6.29. Měla by Česká republika využít diskreci, tj. stanovit povinnost vyhotovení a uveřejnění zprávy posuzující, zda je transakce spravedlivá a přiměřená?

Odpověď 6.29.

- Ano
- Ne

Otázka 6.30. Z jakého důvodu se přikláníte k možnosti vybrané v otázce 6.29.?

Odpověď 6.30.

Otázka 6.31. V případě, že by měla být uložena povinnost vyhotovit a uveřejnit zprávu posuzující, zda je transakce spravedlivá a přiměřená, kdo by měl tuto zprávu vypracovat?

Odpověď 6.31.

- Správní nebo dozorčí orgán společnosti
- Výbor pro audit
- Jiný výbor, jehož většinu tvoří nezávislí členové orgánu společnosti
- Auditor nebo auditorská společnost
- Znalec
- Jiná nezávislá osoba – kdo?

Zkratky

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 460/2016 Sb.
původní směrnice	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi
směrnice	směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/828 ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice 2007/36/ES, pokud jde o podporu dlouhodobého zapojení akcionářů
zákon o ochraně osobních údajů	zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
ZOK	zákon č. 90/2012, o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb.
ZPKT	zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů

Pojmy

členský stát	členský stát Evropské unie nebo jiný stát tvořící Evropský hospodářský prostor
---------------------	--